

Nog even vaak nagefloten, nagesist, nagestoeterd of om seks gevraagd: in vier jaar is er weinig veranderd in Rotterdam

De helft van de Rotterdamse vrouwen heeft vorig jaar te maken gehad met seksuele intimidatie op straat. Een in 2017 opgezette campagne heeft het probleem nog niet kleiner gemaakt. Het stadsbestuur komt daarom met een vernieuwde aanpak.

Peter Groenendijk

84 procent van de Rotterdamse vrouwen werd in het afgelopen jaar wel eens nagefloten, nagesist, nagestoeterd, beledigd of om seks gevraagd, blijkt uit nieuw onderzoek van de Erasmus Universiteit in opdracht van de gemeente. 47 procent van alle vrouwen ervaarde seksuele uitingen die kwetsend, beledigend of bedreigend waren. Van de vrouwen tussen 18 en 25 jaar ervaarde zelfs tachtig procent dat. De

aantallen liggen nog net zo hoog als vier jaar geleden, toen de gemeente een ambitieuze aanpak aankondigde.

Het toenmalig college kwam in 2017 met een uitgebreide campagne om seksuele straatintimidatie tegen te gaan: '[Pikpraat van de straat](#)'. Maar uit het onderzoek blijkt dat de campagne in veel opzichten niet van de grond is gekomen. De campagne heeft geen structurele herhaling gehad, de bijbehorende website is sinds 2018 niet meer aangepast. Twee op de drie vrouwen zeggen nooit van de campagne te hebben gehoord en de meesten kennen de term 'pikpraat' ook niet, of weten niet wat het betekent.

De in 2017 gepresenteerde StopApp moest vrouwen helpen om melding te maken van seksuele intimidatie. De app blijkt nog amper gebruikt te worden. © ANP

Speciale app

Een speciale app die het makkelijk moest maken om melding te maken van seksuele intimidatie op straat, is nog veel minder bekend en blijkt maar weinig gebruikt te worden. In de eerste maanden van 2020 kwamen gemiddeld nog 28 meldingen per maand via de app binnen. Bovendien werd met die meldingen niet gedaan wat aangekondigd was. Zo zouden slachtoffers na hun melding ook ondersteuning aangeboden krijgen als ze dat wilden, maar dat blijkt nooit gebeurd. Er is ook geen enkele weerbaarheidstraining aangeboden na een melding, wat wel de bedoeling was. Een speciale armband met een geurbom, de zogeheten invi-armband, die vrouwen konden gebruiken als ze werden belaagd, is nooit uitgedeeld.

Zo hebben nauwelijks gezamenlijke acties plaatsgevonden door politie en handhaving, waar dit wel gepland was. Onderzoekers Erasmus Universiteit

Ook blijkt de aangekondigde aandacht van de politie niet te zijn gerealiseerd. Bij de politie bestaat volgens de onderzoekers 'beperkt aandacht en capaciteit' voor de specifieke aanpak van seksuele straatintimidatie. „Zo hebben nauwelijks gezamenlijke acties plaatsgevonden door politie en handhaving, waar dit wel gepland was.”

De gemeente nam seksuele straatintimidatie op in de APV om het strafbaar te stellen. In 2018 en 2019 werd in totaal twaalf keer een proces verbaal opgemaakt. Toen in 2019 voor het eerst een verdachte voor de rechter werd gebracht, ging hij vrijuit: de verordening kwam niet door de wettelijke toets van het Gerechtshof.

De zogenaamde Invi armband, die een geurbom bevat om intimiderende mannen af te schrikken, blijkt niet ingezet. © Stéphan Reket

Aanpak

Wethouder Wijbenga vindt het teleurstellend dat het aantal vrouwen dat zich geïntimideerd voelt, niet is afgenomen. „Rotterdam is nog niet altijd een relaxte plek om te zijn”, zegt hij in een reactie op het onderzoek. „Er gaat hier veel goed, de stad wordt mooier, we staan in de Lonely Planet. Maar dit is er ook, dit kunnen we niet wegpoetsen. We moeten heel hard duidelijk maken dat dit gedrag niet normaal is.”

Wijbenga vindt niet dat de campagne, die werd opgezet door het vorige stadsbestuur en met name wethouder Joost Eerdmans, mislukt is. „Het is teleurstellend dat nog net zoveel vrouwen zich slachtoffer voelen als vier jaar geleden. Maar de campagne heeft wel degelijk iets losgemaakt. Veel vrouwen die hier slachtoffer van worden, zeggen: blij dat de gemeente hier aandacht voor heeft, blij dat het niet langer normaal wordt gevonden. Dat vind ik een heel belangrijk resultaat.”

Oud-wethouder Eerdmans zegt in een reactie teleurgesteld te zijn in de resultaten. „Ik snap niet waarom die app niet veel meer aandacht heeft gehad. Bij het begin van de campagne was er veel aandacht, toen liep die app ook echt goed. Maar dat zakte helemaal in. Dat heeft me wel verbaasd. Goed dat Wijbenga nu zegt: dat gaan we anders doen.”

Campagnekracht nodig voor corona

Volgens Wijbenga was de uitspraak van het Gerechtshof, die eind 2019 de eerste veroordeelde op grond van de nieuwe regelgeving vrijspak, een zware tegenvaller. „Dat heeft echt wel even wat gedaan met de aanpak. En niet veel later kwam corona: toen hadden we al onze campagnekracht nodig om mensen te wijzen op de coronaregels. Dat zorgde alles bij elkaar voor een pauze. Maar we gaan nu vol door

om dit probleem aan te pakken. Ik wil dat de dochter van mijn dochter hier minder last van heeft dan wat vrouwen nu meemaken.”

Wethouder Bert Wijbenga, hier op archiefbeeld: 'Ik wil dat de dochter van mijn dochter hier minder last van heeft dan wat vrouwen nu meemaken.' © Hollandse Hoogte / ANP

Het college komt nog voor de zomer met een vernieuwde aanpak. Een nieuwe publiekscampagne zal daar in elk geval onderdeel van zijn, waarbij het vergroten van de bekendheid van de app voorop staat. Het college stelt in een toelichting dat blijvende aandacht nodig is, 'zoals blijkt uit de sterk teruglopende cijfers uit de app'.

Slachtoffers en daders

Onderzoeker Tamar Fischer vindt dat er ook meer onderzoek moet worden gedaan naar de [daders](#). Ze denkt dat veel mannen niet beseffen dat ze iets verkeerd doen. Zij was daarom eerder ook geen voorstander van de strafbaarstelling. „Het leek mij beter om eerst te werken aan bewustwording: zorg eerst dat mannen weten dat je vrouwen niet moet naropen of nasissen voor je ze op de bon slingert. Maar als ik zie wat die strafbaarstelling aan aandacht heeft opgeleverd, dan is dat wel weer positief.”

Kijk naar oude James Bond-films: vroeger gaf Bond zijn secretaresse een klap op haar billen. Zou jij dat nu nog op kantoor doen? Tamar Fischer, onderzoeker

De aantallen gevallen verschillen sterk per wijk. Inwoners van het stadscentrum, Delfshaven en Charlois maken het vaakst straatintimidatie mee. Maar volgens Fischer is het 'geen wijkenprobleem, maar een mannenprobleem'. Dat vindt ook Wijbenga. „We leven in een andere tijd. Kijk naar oude James Bond-films: vroeger gaf Bond zijn secretaresse een klap op haar billen. Zou jij dat nu nog op kantoor doen? Natuurlijk niet. Maar lang niet alle mannen gaan blijkbaar mee in die verandering. Daar moeten we wat aan doen.”